

לשון ספרות הילדים

בילי הפילה הסקרנית וסוד הכתר הנעלם

לראות איך

א. ניתוח היצירות :

ניתוח טקסטואלי

בילי הפילה הסקרנית וסוד הכתר הנעלם

בספר ניתן להבחין במספר מסרים גלויים. המסר הראשון הוא **סבלנות וחשיבות ההקשבה לאחר**. בספר, בילי שואלת המון שאלות עד שלכולם כבר נמאס ממנה והם אינם רוצים להקשיב לה או להשיב לשאלותיה, גם כאשר הם נתקלים בבעיה ולא מוצאים את בגדיו והכתר של האריה ובילי רוצה לבוא לעזרתם הם מיד מסרבים להקשיב לה ובטוחים שהיא רוצה לשאול עוד שאלות שלא יעזרו. אך, בילי הבינה רק מלשמוע את הוריה מדברים על נושא אחר בכלל היכן לחפש את חפציו של המלך ובזכות ההתעניינות והסקרנות שלה היא זאת שמצאה אותם. אם כן, המסר הוא שכאשר נלמד להקשיב לסביבה ולהיות סבלניים כאשר משוחחים איתנו, אין לדעת מתי נזדקק למידע אשר נקבל מהאחר.

מסר גלוי שני אשר עולה מהספר הוא **קבלה ושוויון בין כל בני האדם**. נראה כי כאשר האריה היה ללא כתר, שאר החיות כבר לא החשיבו אותו למלך החיות אלא לחתול אמנם גדול אך רגיל. מובן מהכתוב כי כל האנשים נראים אותו הדבר, בשר ודם, אך לעיתים פרטי הלבוש שלהם, התסרוקת שעל ראשם, מנהגיהם, שפתם, צבע עורם וכד' מראים לנו את ההבדל בין כל בני האדם. כך למשל, אנו יודעים שאדם הלובר לראשו כיפה הינו משתייך לזרם יהודי דתי ואדם אחר, שאינו חובש כיפה מיד נוכל לזהות כי אינו משתייך לזרם הדתי. למעשה, כולנו אותו הדבר אך נבדלים לעיתים רק בסממנים חיצוניים.

בנוסף, ניתן להבחין בספר במסרים סמויים. הראשון הוא **התגייסות הכלל למען הפרט**. אנו רואים כי כאשר ראו כל החיות כי האריה איבד את הכתר ואת בגדיו, מיד התגייסו לנסות ולעזור לו למצוא אותם. ידעו החיות כי כאשר האריה ללא כתר הוא כבר לא נתפס כמלך החיות ובשל כך כבודו נפגע. לפיכך, ישנו מסר של ערבות הדדית. כאשר אדם זקוק לעזרה, ובמיוחד כאשר מדובר בנושא רגיש, מתגייסים חבריו לעזרתו ועושים ככל שביכולתם על מנת להשיב לו את אשר יקר לליבו עד אשר הם מצליחים לעשות זאת.

מסר סמוי נוסף הוא **בדיקת גבולות ותגובת ההורים**. בילי משוטטת להנאתה ביער, טועמת ומריחה מכל מה שהיא נתקלת בו בדרכה, נוגעת בחיות בלי לשאול האם הם מרשים ונוסף על הכול, יודעת שהוריה לא מסכימים לכל המעשים אותם היא עושה ומודעת לכך שמעשיה יגררו תגובה. בדיוק כמו אצל ילדים קטנים, אשר מותחים גבולות כל הזמן ובוחנים מה מותר ומה אסור וגם כאשר יודעים שמה שהם עושים לא מקובל הם בכל זאת עושים אותו ומצפים לראות איזו תגובה יקבלו. המסר הוא להורים, להגיב נכון לסיטואציה שהרי מדובר בסקרנות של ילד ובסיפור רואים כי האם מיואשת ונוזפת בבילי. כל הורה צריך לבחון את תגובותיו בסיטואציות אלו ולהניח האם הן נכונות או שלא.

לראות איך

המסר הגלוי הראשון בספר הוא **שלכל דבר יכולות להיות פרשנויות שונות**. אנו רואים בספר כיצד ניתן לפרש תהליכים שונים שקורים בחיים וכאשר אנו מציגים את הפרשנות למספר אנשים אנו יכולים לקיים

דיון רחב וכל אחד יפרש אותם אחרת. מטרת המסר היא שכל אחד ילמד לקבל את הפרשנות של האחר ולדעת שהיא לגיטימית וזה שהיא שונה לא הופכת אותה ללא נכונה, לא כל הדברים הם שחור או לבן. פרשנויות שונות אשר מועלות, פותחות את החשיבה ויכולות להביא לתובנות חדשות ומרעננות בקרב כל המשתתפים, הילדים ואף אצל המבוגרים יותר. כל אלו יתרמו לשיח משותף ומקבל יותר.

מסר גלוי נוסף הוא **פיתוח ועידוד חשיבה יצירתית**. המטרה היא לעודד בעיקר ילדים לפתוח את הראש וללכת הכי רחוק שאפשר עם הדמיון, כל אחד לפי ראות עיניו. היצירתיות אצל ילדים משוחררת ופתוחה ולכן היא מאפשרת הסתכלות אחרת על מצבים שונים. כיוון והילדים אינם יודעים את הדרכים המקובלות על המבוגרים להתייחס לסיטואציות מוכרות, היצירתיות שלהם מעניקה אלטרנטיבות ודרכי פעולה חדשות להתמודדות. חשיבה יצירתית ורחבה מעניקה את היכולת להתבטא עד הסוף ולהתמודד עם דברים אשר משמחים או מעציבים אותנו, מפחידים או מרגיעים וכו'. הדמיון נותן לאדם מקום מפלט וככל שיבטא את אשר נמצא בראשו ובנפשו, יתרום לביטחון העצמי שלו ויפרצו מחסומים וגבולות רגשיים ומחשבתיים המשפיעים עליו והדבר עשוי להתבטא ביכולות שונות של הילד. מטרת המסר היא להעביר להורים כי ככל שיעודדו את הילדים לפתח את היצירתיות ולתת ליד הדמיון מקום רחב, הם יגדלו להיות בוגרים בעלי פרספקטיבה רחבה וחזקים יותר רגשית כאשר יקרו להם דברים שקורים באופן טבעי במהלך החיים.

מסר סמוי שעולה מהספר הוא **ללמוד על הפנימיות של האדם**. כאן בציורים, ניתן לראות כי הילדים איירו סיטואציות חיוביות בצבעים צבעוניים וכי הדמויות מחייכות כמו בניצן שהופך לפרח ולהבין כי הם יודעים שאלו תהליכים חיוביים. בניגוד לכך, נראה כי כאשר הם מתארים מה קורה כשרואים איש מת ואיך שהאדמה נסדקת, הצבעים הופכים להיות כהים יותר ושחורים. המסר הוא להתבונן לעומק בציורים ולנסות ולהבין את העומק הנפשי של האדם, הילד וכתוצאה מכך יוכל המתבונן ללמוד על התנהגויות שונות שלו, לקחת את התמונות השליליות ולהראות כיצד זה יכול להיראות בצורה חיובית יותר, לחזק חולשות ולהעצים חוזקות.

מסר סמוי נוסף הוא **הפשטה**. הכוונה של המסר היא ללמד את הילדים על סיטואציות ודברים שקורים לנו במהלך החיים בצורה שלא תפחיד אותם ותגרום להם לרצות לברוח מהם, להפנימם או להדחיקם. לדוגמה, כאשר ישנה סיטואציה שאדם מת, אכן ללמד את הילד שמדובר בתקופה עצובה וכך הוא יבין מדוע האנשים סביבו אינם שמחים. באמצעות הציור ניתן לתת לילד להביע את שהוא רואה ומרגיש וללמד אותו כיצד להתייחס לסיטואציה ושגם דברים עצובים עלולים לקרות. המסר הוא שחשוב לעשות זאת בצורה שהיא נכונה, להעביר זאת בצורה שלא תגרום לפגיעה או זעזוע רגשי ותעניק כלים נכונים להתמודדות גם בהמשך החיים.